

Zitting 1998-1999

7 januari 1999

# HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

## COMMISSIE VOOR WELZIJN, GEZONDHEID EN GEZIN

Interpellatie van de heer Johnny Goos tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de tewerkstellingsmogelijkheden in de welzijnssector voor ontslagen werknemers van Levi Strauss

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over het experimentele samenwerkingsverband tussen Kind en Gezin, huisartsen en pediaters inzake preventieve kinderzorg



## Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin

Donderdag 7 januari 1999

### **WAARNEMEND VOORZITTER : De heer Bart Vandendriessche**

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.20 uur.*

#### **Interpellatie van de heer Johnny Goos tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de tewerkstellingsmogelijkheden in de welzijnssector voor ontslagen werknemers van Levi Strauss**

**De voorzitter :** Aan de orde is de interpellatie van de heer Goos tot de heer Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de tewerkstellingsmogelijkheden in de welzijnssector voor ontslagen werknemers van Levi Strauss.

Gezien een gelijkkluidend interpellatieverzoek van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen heeft het Bureau beslist dat ook zij vijftien minuten spreektijd krijgt.

De heer Goos heeft het woord.

**De heer Johnny Goos :** Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het doek is definitief gevallen over de vestigingen van Levi Strauss in Gits, Wervik en Deurne. Even was er nog de hoop dat er een overnemer zou opduiken voor de vestiging in Wervik, maar ook daar is niets van in huis gekomen. Het komt er nu op aan om met verende krachten te proberen de sociale gevolgen van deze sluiting zoveel mogelijk te beperken en een zo groot mogelijke wedertewerkstelling te realiseren.

De onderhandelingen tussen de directie van Levi's en de vakbonden zijn uiteindelijk geresulteerd in een sociaal plan dat voor beide partijen aanvaardbaar is. Er werden niet alleen financiële tegemoetkomingen voor de ontslagen werknemers overeengekomen, maar er werden ook garanties in het plan

opgenomen om deze werknemers te begeleiden bij het zoeken naar ander werk.

Zo krijgen de arbeiders een verbrekingsvergoeding uitbetaald van vier weken loon voor wie minder dan twintig jaar anciënniteit heeft en acht weken voor wie er meer heeft. Er is een sluitingspremie van 4.610 frank per anciënniteitsjaar met een maximum van twintig jaar, vermeerderd met 4.610 frank per leeftijdsjaar boven de 45 jaar. De eigenlijke afscheidspremie bedraagt 400.000 frank per persoon.

Er wordt een brugpensioenstelsel ingevoerd vanaf 50 jaar en een alternatief brugpensioen vanaf 48 jaar. Daarvan zullen een vijftigtal arbeidsters kunnen genieten. Er is voorzien in een tewerkstellingspremie van 150.000 frank voor wie na één tot vier maanden werk vindt, 100.000 frank voor wie na vijf tot acht maanden werk vindt en 75.000 frank voor wie na negen tot tien maanden weer aan de slag gaat.

Ten slotte werd een opleidingspremie goedgekeurd voor wie een beroepsopleiding volgt, van 10.000 frank per maand met een maximum van 60.000 frank, en een begeleidingspremie van 3.000 frank per maand vanaf het tweede werkloosheidsjaar gedurende maximaal drie jaar in geval van langere werkloosheid. Het gaat uiteraard gaat om brutobedragen.

Daar mag het echter niet bij blijven. Ik verwacht met name van de Vlaamse regering dat ze een ernstige inspanning levert voor een snelle wedertewerkstelling van deze mensen. Mijnheer de minister, voor wat betreft uw departement verwijs ik naar wat u bij de aankondiging van de sluiting van de vestigingen van Levi's hebt meegedeeld. U zei toen dat er mogelijkheden voor tewerkstelling zouden ontstaan ten gevolge van de budgetverhoging van 2,7 miljard frank voor de welzijnssector. Het

**Goos**

geld zou bestemd zijn voor 2.700 nieuwe jobs in rust- en ziekenhuizen.

Anderzijds hebt u begin oktober 1998 aan de werknemersorganisaties meegedeeld dat de Vlaamse regering 45 miljoen frank ter beschikking stelde voor herscholingsinitiatieven. Daarvan zou 2,7 miljoen frank bestemd zijn voor uw departement. Van dat bedrag zou een vijfde in de provincie West-Vlaanderen kunnen worden besteed, meer bepaald in de verzorgingssector, de kinderopvang en dergelijke. Concreet zou het gaan om zowat 500.000 frank, daar waar in onze provincie een zevenhonderdtal werknemers hun job verliezen door de sluiting van de vestigingen van Levi's in Gits en Wer-  
vik.

**Minister Luc Martens :** Waar haalt u het bedrag van 45 miljoen frank ?

**De heer Johnny Goos :** Dat werd me medegedeeld door de vakbonden.

**Minister Luc Martens :** De 45 miljoen frank die in het bedrijf zelf terechtkwam, was een subsidie waarvan men hoopte dat ze zou kunnen worden gerecupereerd om ze toe te voegen aan de enveloppe voor de vorming.

**De voorzitter :** Het zou beter zijn dat de heer Goos eerst zijn interpellatie afrondt, vooraleer erop wordt gereageerd.

**De heer Johnny Goos :** Daarom zou ik u de volgende vragen willen stellen. Welk bedrag kan worden geïnvesteerd in de wedertewerkstelling van de werknemers van Levi's ? In welke concrete programma's of initiatieven zullen deze financiële middelen worden geïnvesteerd ? Is de Vlaamse regering bereid om een extra financiële inspanning te leveren, gelet op het grote aantal werknemers dat in onze provincie zijn job verliest ? Hoeveel voltijdse arbeidsplaatsen zal dit opleveren ? Zullen die bij voorrang worden aangeboden aan de gewezen werknemers van Levi's ? Ten slotte, waar zullen die jobs zich precies situeren ?

**De voorzitter :** Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

**Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen :** Mijnheer de minister, het zal u niet verbazen dat ook ik het woord vraag over dit onderwerp. Ik wil het niet hebben over de lokale aangelegenheden, maar integendeel het onderwerp veralgemenen. Ik ben

er niet zo gelukkig mee dat, telkens wanneer veel vrouwen worden ontslagen, wordt gezegd dat ze moeten worden tewerkgesteld in de social-profitsector. Mijn argumentatie daarvoor luidt als volgt.

In de eerste plaats, als mensen worden ontslagen zijn we als politici veel te vlug geneigd om de ideale oplossing voorop te stellen. Ik spreek uit ervaring met de fabriek van Nova in Tongeren. De mensen in kwestie moeten eerst het ontslag verwerken. Het gaat in feite om een verlies. Ze zijn niet altijd geholpen met een werkaanbod.

In Tongeren werd de mensen massaal werk beloofd in een gevangenis. De betrokkenen vatten dit op als een affront omdat het daardoor leek alsof ze een slecht gekozen kwalificatie hadden. Men legt daarmee voor een stuk de oorzaak bij de ontslagen of met ontslag bedreigde werknemers zelf.

In het geval van Levi's gaat het om mensen met een lagere kwalificatie in een vrouwelijke richting, namelijk snit en naad. Dat ligt op het niveau van het beroepsonderwijs, wat bij meisjes altijd maatschappelijk minder wordt gewaardeerd dat bij jongens. Bijvoorbeeld een lasser wordt beschouwd als een geschoold iemand, terwijl hij een gelijkwaardige kwalificatie bezit als deze vrouwen. Deze mensen hebben destijds voor deze scholing gekozen, terwijl ze ook hadden kunnen kiezen voor een scholing in de verzorgingssector.

Een andere reden waarom ik bezwaren heb tegen de pogingen om massaal mensen te doen overschakelen naar de social-profitsector, betreft de aandacht voor kwaliteitszorg in deze sector. Het is niet omdat mensen van nature in staat zijn om te verzorgen, dat ze ook geschikt zijn om dat beroepsmatig te doen. De beroepen in de welzijns- en verzorgingssector vereisen ook kwalificaties, ook al liggen ze dan lager. Het omschakelen van werknemers naar een volwaardige kwalificatie die een diploma of een titel vereist, vraagt altijd meerdere jaren. Het is nog de vraag of de betrokkenen daar bij hun ontslag uit een bedrijf aan toe zijn.

Bovendien wil ik ook aandacht vragen voor het aantal lager geschoolden met kwalificatie in de zorgsector. Ik heb enkele cijfers meegebracht, die evenwel dateren van het moment waarop ik mijn vraag heb ingediend, dus begin oktober. Op dat ogenblik waren 1.464 mensen met een diploma of brevet van kinderverzorging, gezinshelpster of sanitair helpster, enzovoort, werkzoekend in de streek van Roeselare, Kortrijk, Ieper, Brugge en Oostende. Het is niet aangewezen om de groep van werkzoekenden in die sector nog te vergroten,

## Van Cleuvenbergen

temeer daar er in de streek op hetzelfde moment een aantal knelpuntberoepen zijn waarvoor wel werknemers moeten worden gevonden.

Ik refereer aan een blaadje dat we deze week in de bus kregen, 'Textiel, een industrie met toekomst'. Daarin wordt gepleit voor meer aandacht van jongeren van alle scholingsniveaus voor het textielonderwijs. Men noemt het de paradox van de arbeidsmarkt, die ook in de textielsector bestaat, zowel voor lager als voor hoger geschoolden.

Het is in zo een geval natuurlijk niet uitgesloten dat mensen ervoor opteren om te werken in de social-profitsector. Ze mogen echter geen concurrent worden van wie al langer in de sector werk zoekt en vanaf het begin voor dit werk heeft geopend.

Het is belangrijk dat op zo een moment door de regio een signaal wordt gegeven dat er veel vrouwen werkzoekend zijn. Dan is het veel makkelijker om vrouwen massaal te laten instromen in herscholingsprogramma's van de VDAB die gericht zijn op het oplossen van knelpuntberoepen. Wanneer vrouwen ervoor kiezen het beroep van lasser of een beroep in de bouw- of houtsector te leren, krijgen ze op dit ogenblik wel echte tewerkstellingskansen. Gewoonlijk haken ze echter af tijdens de opleiding. Als vele vrouwen dan toch werkzoekend zijn, waarom tracht men dan niet om hen binnen te loodsen in deze opleiding? Zo zou er geen sprake meer zijn van een verhouding van één vrouw op negentien mannen in die sector. Als we rekening houden met de andere cultuur die heerst bij deze groep, zijn de tewerkstellingskansen reëel.

Mijnheer de minister, met mijn betoog wil ik de concrete oplossing van het Levi's-probleem overstijgen. Ik pleit voor iets meer voorzichtigheid bij het aanbieden van banen in de social-profitsector. We hebben een kwaliteitsdecreet. Ook de lager geschoolden in deze sector moeten kansen krijgen. We moeten deze vrouwen die massaal op de arbeidsmarkt komen, bijkomend begeleiden in de richting van de roldoorbrekende opleidingen. Zo creëert men blijvend kansen voor deze laaggeschoolden, zodat ze geen lager geschoolden uit andere sectoren moeten beconcurreren.

**De voorzitter :** De heer Olivier heeft het woord.

**De heer Marc Olivier :** Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, het door de heer Goos aangehaalde probleem is algemeen

bekend. We volgen deze problematiek al vanaf het begin. Het is nu reeds meer dan een jaar geleden dat we met de eerste tekenen van moeilijkheden in de diverse vestigingen van Levi Strauss werden geconfronteerd. Ondertussen is wat werd gevreesd realiteit geworden. Er is nu duidelijkheid terzake. Ik ben trouwens verheugd dat de heer Goos dit probleem pas nu aankaart, gezien de traditie van het politieke milieu niet tussenbeide te komen wanneer er onderhandelingen worden gevoerd tussen de diverse partners over een uittredingsregeling.

Anderzijds kan men het de minister van Welzijn niet kwalijk nemen dat hij onmiddellijk zijn diensten heeft aangeboden om een oplossing te bieden binnen zijn domein, namelijk deze van de zorgsector. Een van die vestigingen, met name deze in Gits, is trouwens gevestigd in zijn onmiddellijke omgeving. Ik ben het eens met mevrouw Van Cleuvenbergen dat de totaaloplossing voor de betrokkenen niet ligt in de non-profitsector. Zij haalde in dat verband terecht de textielsector aan. Er zijn in de streek inderdaad een reeks niet-ingevulde vacatures in deze sector. Misschien kan men deze mensen via aangepast onderwijs in die richting oriënteren. Er zijn ook de herscholingsprojecten voor vrouwen voor het beroep van lasser. Precies in deze regio heeft men daarvoor een cursus opgezet, met enorm goede resultaten. Weinigen hebben afgehaakt in de loop van die opleiding. Vijftien vrouwen hebben deze tot het einde gevolgd en zijn nu reeds volledig tewerkgesteld. Ze doen het beter dan hun mannelijke collega's, wat uiteraard voor de vrouwen pleit.

Er is inderdaad een probleem van werkaanbiedingen waaraan niet wordt voldaan. Er zijn ongeveer 3.000 niet-ingevulde vacatures. In de regio van Gits bestaan heel wat initiatieven om dit te verhelpen. De VDAB nam terzake initiatieven. Ook is er de arbeidstrajectbegeleiding. In de streek van Wervik ligt het probleem enigszins anders, maar in deze beide streken moeten we onderzoeken hoe we met alle betrokkenen op het terrein, dus ook met de minister van Tewerkstelling, een oplossing kunnen vinden.

Ik heb daar geen ruchtbaarheid aan willen geven, maar we zijn er destijds in geslaagd om, na de sluiting van Unidis, alle werknemers - op twee na - opnieuw aan werk te helpen. Dit gebeurde in samenwerking met het bedrijf. In de uittredingsregeling werd voorzien in een bepaald bedrag voor vorming. We moeten bekijken hoe we dit samen kunnen oplossen, over de partijgrenzen heen.

**Olivier**

Verder is het zo dat we ook eens moeten kijken naar de activiteiten van interimkantoren, die belangrijke spelers zijn in dit soort zaken, vooral dan wanneer het gaat over projecten voor ongeschoolden.

**De voorzitter :** Minister Martens heeft het woord.

**Minister Luc Martens :** Enkele maanden na de sluiting van Levi Strauss lijkt het me goed een stand van zaken op te maken en ook het aanbod dat we hebben gedaan in het juiste perspectief te plaatsen. Mevrouw Van Cleuvenbergen, ik heb nooit gezegd dat de social-profitsector de oplossing bij uitstek was. Ik zei dat het voor sommige mensen een oplossing kan zijn, en daar blijf ik bij. Dat blijkt trouwens uit de praktijk. Gesprekken met de diverse syndicale afgevaardigden hebben me geleerd dat mensen die in dit soort bedrijven met werkloosheid worden geconfronteerd op de eerste plaats terug werk vinden in dezelfde sector en op de tweede plaats in de social-profitsector. Deze mensen beschikken immers over een aantal kwaliteiten die men zeer hoog inschat in de social-profitsector : ze kunnen snel en accuraat werken en hebben een groot gevoel voor kwaliteit.

Wanneer we erop wezen dat dit voor sommigen een uitweg kon zijn, heb ik ervaren dat zowel de groep als heel wat individuen dit als een interessant perspectief bekeken en die mogelijkheid aangrepen. Ik zal dit straks verduidelijken.

Ik wil even herinneren aan de betekenis van het social-profitakkoord. Dat akkoord behelst in totaal 3 miljard frank. Deze som stelt Vlaanderen in staat een ruimere dienstverlening te organiseren en bijkomende tewerkstelling te creëren. Men mag ervan uitgaan dat we het hebben over ongeveer 3.000 nieuwe jobs die worden gecreëerd. Omgerekend in voltijdse equivalenten zijn dat er 2.300, maar de praktijk leert ons dat velen dit soort jobs niet voltijds doen. Het gaat dus over 3.000 mensen die een vol- of halftijdse job kunnen vinden in de gehandicaptensector, de bijzondere jeugdzorg, de gezins- en bejaardenhulp, de thuiszorg enzovoort.

Levi Strauss werd trouwens reeds in het verleden met vrouwen geconfronteerd - en ook met mannen, maar dan in mindere mate - die niet openbloeiden in deze activiteit. Wie dit soort bedrijven reeds heeft bezocht, weet immers dat veel van de opdrachten die daar worden vervuld bijzonder stresserend zijn. Er wordt gewerkt op een zeer hoog ritme en in een sterk geautomatiseerd stra-

mien. Dat is niet altijd motiverend en voor sommigen wordt het te veel. Zij kunnen deze druk niet aan en zoeken een andere weg. Voor sommigen ligt dit perspectief in de social-profitsector. Voor de sluiting van Levi Strauss bleek dat reeds uit de praktijk, en nu opnieuw.

Bij de voornoemde som van 3 miljard frank moet men de 4 miljard frank van de sociale Maribel optellen. De federale regering maakt immers ook nog 4 miljard frank vrij, afgestemd op Vlaanderen. Het gaat dus over een totaalpakket van 7 miljard frank, wat neerkomt op ongeveer 7.000 arbeidsplaatsen in Vlaanderen. Ik heb het gewoon nuttig geacht om daar de aandacht op te vestigen. Er is mijns inziens niet noodzakelijk een tegenstelling tussen het feit dat een aantal pas afgestudeerde jongeren werkzoekend zijn en het feit dat anderen opnieuw op zoek zijn naar werk. Mevrouw Van Cleuvenbergen, het is mogelijk dat we terzake van mening verschillen. Ik vind dat men kwalificaties vandaag langs vele wegen kan verwerven. Dat zal in de toekomst nog meer het geval zijn. Het onderwijs is één weg voor het verschaffen van vorming, de VDAB is een van de vele andere. Ik ben ervan overtuigd dat de kwalificatie via het dagonderwijs met het civiele effect van een diploma, steeds meer onder druk zal komen te staan. Het dagonderwijs voor beroeps- en technische opleidingen zal veel meer via modulaire systemen worden verstrekt, waardoor ook andere leerervaringen deel zullen uitmaken van het curriculum.

Het onderwijs blijft een interessante, boeiende en aanbevelenswaardige weg, maar is zeker niet de enige weg waarlangs de mensen een goede kwalificatie kunnen verwerven. Het is wellicht het meest geschikt voor degenen die op een jeugdige leeftijd aan een opleiding en loopbaan beginnen, maar andere wegen zullen beter geschikt zijn voor mensen die reeds andere levens- en werkervaringen hebben opgedaan. Deze laatsten kunnen daardoor op het terrein een kwalificatie van vergelijkbare kwaliteit verwerven.

Mevrouw Van Cleuvenbergen, ik begrijp de achtergrond van uw pleidooi. U hebt gelijk dat de social-profitsector niet dé oplossing biedt. Dit werd echter nooit beweerd, het is slechts een van de mogelijkheden.

Hoe wordt alles georganiseerd ? U weet dat de VDAB over provinciale cellen voor de social profitsector beschikt. Die cellen hebben de opdracht gekregen om het Vlaams Actieplan uit te voeren. Ze onderzoeken voor welke vacatures de werkzoekenden in aanmerking komen en zorgen voor bij-

## Martens

komende opleidingen. Voor deze opleidingen werd in een extra budget van 600 miljoen frank voorzien voor 1999 en 2000. De VDAB kan met dit bedrag bijkomende opleidingen creëren met het oog op nieuwe tewerkstelling. Het gaat hierbij niet enkel om tewerkstelling in de social-profitsector, ook voor andere sectoren wordt de nodige om- en her-scholing georganiseerd.

Ik kan u bevestigen dat elke werknemer van de bedrijvengroep een uitnodiging heeft ontvangen om zich als werkzoekende bij de VDAB in te schrijven. Dit werd me bevestigd door de heer Huysentruyt, de directeur van de VDAB Kortrijk-Roeselare-Tielt. De VDAB zal elke werkzoekende individueel begeleiden. Als uit het eerste gesprek blijkt dat ze belangstelling hebben voor een job in de social-profitsector, dan zullen ze de kans krijgen om zich op een dergelijke job voor te bereiden. Als blijkt dat ze een andere belangstelling hebben, dan zullen ze eveneens de kans krijgen om zich op een ander vlak voor te bereiden. De VDAB zal dit leren uit de gesprekken. Het verleden zal natuurlijk steeds een rol blijven spelen voor de werkzoekenden. Er moet worden nagegaan hoe ze hun vorige job hebben ervaren en of ze nog ambitie hebben in dezelfde richting, dan wel wat hun belangstelling op een ander vlak kan zijn.

Als de werkzoekenden opteren voor de social-profitsector, dan zullen ze voornamelijk in de gezins- en bejaardenhulp en kinderopvang worden ingeschakeld. Er zijn echter ook andere mogelijkheden zoals afdelingshulp, logistiek werker en eventueel zullen bijkomende opleidingen worden ingericht voor verzorgende beroepen.

De social-profitopleidingen werden opgenomen in de programmatie van de VDAB voor 1999 en zullen de eerstkomende weken van start gaan. Naarmate er meer belangstelling is, zal ook met meer intensiteit aan de programma's worden gewerkt en zal er meer variatie in worden aangebracht. Het is niet onze taak, maar die van de werkzoekenden om uit te maken in welke richting ze willen worden gevormd of herschoold. Het is duidelijk dat de VDAB bereid is om de ambities terzake waar te maken.

Mijnheer Goos, u stelde een aantal concrete vragen waarop ik moeilijk een adequaat antwoord kan geven. U vraagt welk bedrag er kan worden geïnvesteerd. Het precieze bedrag kan ik u niet geven. Ik kan u enkel vertellen hoe groot de enveloppe voor tewerkstelling en vorming is. In welke mate

daarvan gebruik zal worden gemaakt, hangt af van de werkzoekenden. De overheid is slechts voor een klein deeltje medeorganisator van het social-profitveld, onder meer via de OCMW's en andere openbare initiatieven. De meeste initiatieven worden echter vrij genomen door instellingen die gebruik kunnen maken van de sociale Maribel en de social-profitmiddelen van de Vlaamse regering. Deze instellingen zullen vacatures melden en zich in het systeem inschrijven. Er moet een link worden gelegd tussen vraag en aanbod, en op grond daarvan moet in de nodige opleidingen worden voorzien.

Er zal dus worden geput uit het totale pakket. Hoeveel uiteindelijk naar de social-profitsector, en hoeveel daarbij naar de voormalige werknemers van Levi-Strauss zal gaan, kan niet worden voorspeld. Er werd nooit geld voor deze mensen in het bijzonder gereserveerd. Het initiatief ligt in het kamp van de werkzoekende die zal worden begeleid door en de nodige middelen zal ontvangen van de VDAB. De middelen worden dus ter beschikking gesteld van de arbeidsbemiddeling.

Het aantal voltijdse plaatsen zal afhangen van de manier waarop de instellingen en voorzieningen te werk gaan. Er spelen immers een hele reeks factoren een rol. Zo is het mogelijk dat een aantal instellingen wel plaatsen hebben, maar die niet kunnen invullen door een gebrek aan infrastructuur. Het gebeurt af en toe in de bejaardensector, in de kinderopvang en in de gehandicaptensector dat er voldoende bedden werden toegewezen, maar dat de infrastructuur niet klaar is. De regering kan hierover geen uitspraak doen, de dynamiek moet van het veld zelf komen. Door de opleidingen zal zeer snel een grote doorstroming naar de social-profitsector mogelijk worden. Er is sprake van 90 percent doorstroming naar de markt.

Als de werkzoekenden bereid en gemotiveerd zijn om zich, in welke richting ook, te herscholen, dan is het perspectief op middellange termijn gunstig, zeker voor de provincie West-Vlaanderen. Dit is de stand van zaken : de diensten, instellingen en syndicale organisaties weten over welke middelen ze beschikken. Het komt er nu op aan om dit 'weten' te vertalen in organisatie. Op het terrein is men daar druk mee bezig.

**De voorzitter :** De heer Goos heeft het woord.

**De heer Johnny Goos :** Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitleg, maar toch blijf ik erbij dat uw verklaringen valse hoop hebben gecreëerd bij de ontslagen werknemers van Levi Strauss. Ze

**Goos**

keken vol verwachting uit naar uw oplossing, want er was sprake van een paar miljarden franken. In de praktijk werd amper 500.000 frank ter beschikking gesteld.

**Minister Luc Martens :** Dit klopt niet, mijnheer Goos. U hebt het over 500.000 frank, maar ik zou graag vernemen waar u die informatie vandaan haalt, want ik denk dat u een aantal bedragen door elkaar haalt. De VDAB beschikt over 600 miljoen frank voor vorming. Uit de gesprekken met de syndicale organisaties meen ik me te herinneren dat Levi Strauss over 40 miljoen frank aan investeringssubsidies beschikte, maar u hebt het over 45 miljoen frank. Men hoopte dat minister Van Rompuy dit bedrag zou kunnen terugvorderen en aan de enveloppe zou toevoegen. Het zou goed zijn om de oorsprong van de gegevens over de bedragen te controleren. Ik ben er niet van op de hoogte of dit bedrag werd gerecupereerd, maar dat was in elk geval de intentie van minister Van Rompuy.

**De heer Johnny Goos :** Er werden geen investeringspremies uitbetaald, want alle dossiers werden geblokkeerd.

**Minister Luc Martens :** De voorziene expansie-teun bedroeg 40 of 45 miljoen frank. Het is mogelijk dat die niet werd uitbetaald.

**De voorzitter :** Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

**Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen :** Mijnheer de minister, ik zou graag enkele nuances aanbrengen. Op het ogenblik dat een bedrijf uit de eigen regio wordt gesloten, zijn wij allen geneigd om te emotioneel te reageren. Daardoor scheppen we valse verwachtingen onder de bevolking. U en ik weten dat zeker zes maanden tot een jaar nodig zijn om de tewerkstellingsakkoorden in de social-profitsector in de praktijk uit te voeren. De betrokkenen reageren erg gevoelig wanneer de beloftes niet worden waargemaakt op korte termijn.

**Minister Luc Martens :** Deze sfeer leeft niet onder de betrokkenen. Ik heb zowel met de socialistische als met de christelijke vakbondsafgevaardigden gesproken en niemand is ontgoocheld.

**Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen :** Ik ben vooral bezorgd over de toekomstmogelijkheden voor meisjes uit het beroepsonderwijs. U hebt gelijk, er komen nieuwe modulaire opleidingen, maar die moeten door andere instanties worden aangebo-

den. De driemaandelijke VDAB-opleidingen zijn onvoldoende, men is slechts voor enkele jaren een volwaardig kandidaat op de arbeidsmarkt. Ik pleit voor volwaardige opleidingen.

**Minister Luc Martens :** Dat geldt evenzeer voor het reguliere diploma. Na vijf jaar moet iedereen zich bijscholen.

**Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen :** U beweert dat in de social-profitsector mensen zonder regulier diploma aan het werk zullen kunnen. Ik hoop dat u daar werk van maakt. De diploma's van het secundair beroepsonderwijs moeten worden erkend voor tewerkstelling. Het zit me nog altijd ontzettend dwars dat men in de kinderopvang alleen aan het werk kan met een diploma van de VDAB-opleiding. Het zit me eveneens dwars dat we een zevende jaar beroepsonderwijs in de verzorgingssector hebben ingevoerd. Het wordt niet of nauwelijks gevolgd omdat de arbeidskansen er niet door verhogen, maar zelfs verminderen. Met een HSO-diploma komt men immers niet meer in aanmerking voor de opleiding logistieke hulp en als men toch als logistieke hulp gaat werken, verdient men minder. Ik zal daar later uitgebreid op terugkomen. Ik ben wel voorstander van een zevende jaar voor kinderverzorging in de kribben.

De doorstromingskansen na een VDAB-opleiding zijn vooral gebaseerd op de opleiding logistiek. Die opleiding bestaat pas twee jaar en nu al zijn vijf-honderd negentig mensen daarvan werkzoekend. Ik pleit in de verzorgingssector voor werkgelegenheid op basis van het diploma. Tijd verzacht alle standpunten. In het parlement is het dan ook zinvol na een jaar nog eens te lezen wat men heeft gezegd.

**De voorzitter :** Het incident is gesloten.

---

**Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over het experimentele samenwerkingsverband tussen Kind en Gezin, huisartsen en pediaters inzake preventieve kinderg**

**De voorzitter :** Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Becq tot de heer Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over het experimentele samenwerkingsverband tussen Kind

**Voorzitter**

en Gezin, huisartsen en pediaters inzake preventieve kindergzorg.

Mevrouw Becq heeft het woord.

**Mevrouw Sonja Becq** : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ik wil het graag hebben over een specifiek project in de preventieve kindergzorg in mijn regio. Ik vraag me af in hoeverre het kan worden verruimd naar andere regio's.

Het project in Vilvoorde startte vanuit een specifieke conflictsituatie en ging zijn eigen weg. Men kwam tot een samenwerkingsverband tussen huisartsen, pediaters, de sociaal-verpleegkundigen van Kind en Gezin en de bestaande consultatiebureaus. De betrokkenen hebben afgesproken dat het preventieve aanbod ook door de huisartsen en de pediaters zou worden ondersteund en uitgevoerd. Dat betekent dat de artsen eveneens verpleegkundige taken opnemen.

– *Mevrouw Trees Merckx-Van Goey, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

Tijdens het eerste jaar werden enquêtes gehouden en gegevens geregistreerd. Men wou in een tweede fase de samenwerking verfijnen en vooral het specifieke zorgaanbod versterken. Naast preventieve gezondheidszorg wou men ook kansarme gezinnen aantrekken en ondersteunen. Men wou het netwerk uitbouwen en de informatie-uitwisseling structureren. Huisartsen, organisaties en instellingen zouden elkaar op de hoogte houden van hun activiteiten en elkaar feedback verlenen. Men wacht voor die tweede fase op een evaluatie van het eerste jaar. Dit project is uniek omdat men naar een doorgedreven samenwerking streeft. De huisartsen scholen zich regelmatig bij en plegen regelmatig overleg.

In landelijke gebieden verdwijnt de preventieve kindergzorg wanneer het geboortecijfer te laag ligt. Dat is jammer, hoe kan men dit weer uitbouwen? Kan het project in Vilvoorde als voorbeeld dienen? Hoe staat het met de evaluatie? Welke meerwaarde levert het project? Welke randvoorwaarden laten zo een project slagen? In Vilvoorde startten de huisartsen de motor van het project, is dat misschien een voorwaarde? Wordt de implementatie van zulke projecten in andere regio's overwogen?

**De voorzitter** : Mevrouw Avontroodt heeft het woord.

**Mevrouw Yolande Avontroodt** : Ik wacht evenzeer met spanning op de resultaten van de evaluatie van het project in Vilvoorde. Dit zou de kerntaken van Kind en Gezin in de preventieve kindergzorg kunnen specificeren. Ik vraag dus naar de subsidiariteit in het aanbod van de preventieve kindergzorg.

**De voorzitter** : Minister Martens heeft het woord.

**Minister Luc Martens** : Met de vraag van mevrouw Avontroodt komen we terug op het punt waar we vier jaar geleden stonden. Toen het algemene plan inzake de preventieve kindergzorg werd opgesteld, werd zeker ook gevraagd naar de kerntaak van de preventieve kindergzorg en naar wie die taak moest vervuld worden, alleen of in een samenwerkingsverband. Deze vraag moet wellicht herhaaldelijk opnieuw worden gesteld.

Bij de definiëring van zo een kerntaak wordt de discussie vaak besmet met een gevecht om invloed en posities. Vaak gaat het niet meer om het kind, maar veeleer om marktaandelen. Mevrouw Avontroodt, ik durf dit niet vermoeden achter uw vraag, maar u bent niet de enige die deze vraag stelt.

Dit is eigenlijk gegroeid uit een conflict in Vilvoorde. De huisartsen die zich hadden verenigd in de VZW HUVO, kandideerden ook voor het verstrekken van deze zorg. Hun voorstellen werden niet gevolgd, en de projecten werden toegewezen aan Kind en Preventie en aan Kind en Gezondheid. Het conflict laaide hoog op. Mevrouw D'Hondt, die al heel wat branden heeft geblust, heeft zich er persoonlijk voor ingezet. Het experiment is er gekomen als een antwoord op dit conflict.

Ik wil hiermee alleen maar bevestigen wat ik al heb gezegd. Dit heeft enerzijds te maken met de discussie over kerntaken, maar anderzijds komen er andere overwegingen bij kijken, zodat het niet eenvoudig is om een zuivere discussie te voeren. De inbreng van de huisartsen is gedeeltelijk complementair, maar zeker niet identiek aan die van de consultatiebureaus. We kunnen dus niet zomaar zeggen dat uit de praktijk blijkt wat de kerntaken zijn.

**Mevrouw Sonja Becq** : Ik wilde graag abstractie maken van het conflict dat aan de basis hiervan ligt. Het functioneert nu en het is nuttig om een evaluatie te maken.

**Minister Luc Martens :** Inderdaad, maar ik wil mevrouw Avontroodt graag volgen in de discussie. Ik zeg enkel dat in de discussie over de kerntaken heel vlug een andere discussie de kop opsteekt, namelijk die over marktaandelen. Laten we dat dan ook benoemen.

We zullen zeker de discussie moeten voeren over de VOI's en hun kerntaken in het algemeen, met inbegrip van de kerntaken van Kind en Gezin. Ik heb dit al gezegd naar aanleiding van het gesprek over de buitenschoolse kinderopvang, een organisatie-model dat op het terrein behoorlijk loopt. Er is maar een probleem, namelijk de middelen van het FCUD. Het decreet en alles wat er bij aansluit, brengt geen probleem met zich, maar wel de financiering. Als het een succes kan worden indien de middelen er zijn, dan kunnen we ons afvragen of Kind en Gezin wel de kinderopvang moet organiseren en of we het niet beter zouden decentraliseren. Dan ontstaat een discussie over welke kerntaken centraal en welke niet centraal moeten worden georganiseerd.

Mevrouw Becq vroeg wat is gebleken uit de evaluatie. Deze bevat interessant cijfermateriaal over kinderen die geboren zijn in 1997 met een domicilie in Vilvoorde. Het gaat over 398 kinderen. Er zijn conclusies over het huisbezoek, het bereik, de frequentie van de consultaties en de vaccinaties. Vervolgens zou ik er een aantal besluiten aan willen toevoegen. Laat me toe een en ander te verduidelijken.

Wat het huisbezoek betreft, zijn 92 percent van de 398 kinderen bezocht door de regioverpleegkundige van Kind en Gezin. 32 kinderen, of 8 percent, hebben geen huisbezoek gekregen. 12 van hen wonen niet in Vilvoorde. Hun domicilie is niet hun daadwerkelijke woonplaats. 10 ouders weigerden een huisbezoek toe te staan, en 4 kinderen waren overleden. 3 gezinnen kozen voor het Office de la Naissance et d'Enfance, het ONE. En 3 gezinnen kon men niet contacteren. Het zal bovendien duidelijk zijn dat, meer in het algemeen, de bezetting van het personeelskader van de regioverpleegkundigen van belang is voor de huisbezoeken.

Men stelt vast dat 64 percent van de bezochte kinderen geregistreerd zijn voor preventieve medische zorgverlening in Vilvoorde. Dat gebeurde, in 79 percent van de gevallen, in het consultatiebureau van Kind en Gezin ; 13 percent is geregistreerd door de pediater ; 8 percent door de huisartsen. Ongeveer een derde van de kinderen is niet geregistreerd. Hoe komt dat ? De ouders van ongeveer twintig percent van de kinderen verklaren aan de

regioverpleegkundigen dat de preventieve zorgverlening buiten Vilvoorde gebeurt. Dit betekent dus dat men de zaken niet enkel op het gemeentelijke niveau mag bekijken. Vilvoorde is een grote gemeente. Gemeenten met een meer landelijk karakter, die minder voorzieningen aanbieden, zullen nog meer met dit fenomeen worden geconfronteerd.

Van 5 percent van de gevallen, of twintig kinderen, konden de regioverpleegkundigen de keuze van de ouders niet bepalen. Van 1 percent, of vijf kinderen, hadden de ouders geen keuze gemaakt. De ouders van bijna 15 percent hadden aangekondigd om naar de pediater te gaan. Maar bij bijna de helft van hen heeft men daarvan geen spoor kunnen terugvinden. De reden is onduidelijk. Zijn ze niet bij de pediater geweest ? Of hebben ze een pediater buiten Vilvoorde bezocht ? Of is de registratie niet goed gebeurd ? Ik kan daar niet op antwoorden. Ongeveer 11 percent lijkt door de mazen van het net te vallen.

We stellen vast dat er een grote diversiteit is inzake de frequentie van de consultaties. De leeftijd van de kinderen speelt daarbij een rol, maar ook de leeftijd bij het eerste en het laatste consult is van belang. Zowel op het consultatiebureau als bij de huisarts varieert de leeftijd bij het eerste consult van nul tot dertien maanden. Bij het eerste bezoek aan de pediater was de hoogste leeftijd vier maanden. De gemiddelde tijd tussen twee consulten varieert van twee weken bij de pediater tot 3,4 weken bij de huisarts. Dat cijfer is voor de bezoeken aan het consultatiebureau 3,7 weken. Dat heeft vermoedelijk te maken met de aard van het consult. Als men binnen de twee weken terug naar de pediater gaat, gaat het uiteraard over een manifest geval van ziekte, dat verder moet worden behandeld. Dat cijfer van 3,7 weken bij het consultatiebureau houdt verband met het feit dat het hier veeleer gaat over een normale voortgangsbe-waking dan over ziekte.

Van de kinderen die werden gevolgd bij consultatiebureaus of bij de huisarts is 10 percent slechts één maal geweest. Bij de pediater loopt dat cijfer op tot 24 percent.

Ook wat de vaccinaties betreft is er een grote variatie. Door de heterogeniteit in de leeftijdsgroepen zelf zijn algemene besluiten moeilijk te trekken. Naar mijn oordeel geeft de registratie niet echt een goed zicht op de vaccinatiestatus van alle kinderen. Gezien de leeftijdsverschillen bij de eerste consultatie weten we niet of het kind al werd gevaccineerd voor de eerste registratie. De leeftijd

## Martens

varieert van 0 tot 13 maanden, een tijdspanne waarin veel kan gebeuren zonder dat het werd geregistreerd. De gemiddelde geregistreerde vaccinatiegraad schommelt tussen 40 percent voor hepatitis-B en 72 percent voor difterie, tetanos en pertussis. De cijfers bij de pediaters zijn het laagst. Het gaat echter over kleine aantallen, zodat het gevaarlijk is op basis daarvan conclusies te trekken. Daarvoor is een grotere staal nodig.

Hieruit kan men een aantal mogelijke besluiten trekken. Een besluit kan zijn dat wie een goed totaaloverzicht moet hebben regio-overschrijdend moet kunnen werken. Mensen met een dienstverleningsvraag bewegen zich immers niet binnen de ambtelijke, administratief omschreven regio. Dat valt niet samen met hun leefpatroon. Sommige mensen bewegen zich buiten die regio en vallen dus buiten het bestek van wat dit experiment op het vlak van registratie heeft gerealiseerd. Die regio-overschrijdende werking vindt men wel in belangrijke mate terug bij Kind en Gezin. Daar beschikt men immers over het Ikaros-computerregistratiesysteem, waardoor men wie in aanraking komt met Kind en Gezin in een breder verband kan registreren. Kinderen die echter niet worden gevolgd door Kind en Gezin vallen buiten dit systeem. Om zeker te zijn dat alle kinderen de preventieve zorg krijgen die ze nodig hebben, is een nauwere samenwerking nodig tussen Kind en Gezin, de pediaters en de huisartsen. Dat lijkt me een absolute basisvereiste.

In bepaalde regio's kan de samenwerking met ONE ook een belangrijke schakel zijn. Er werd op gewezen dat een beperkt aantal ouders daar uitdrukkelijk voor koos, maar het gevolg hiervan is wel dat deze buiten de regio lijken te liggen. Ook is er blijkbaar een betere kijk nodig op wat ouders zeggen tegen verpleegkundigen en wat ze in werkelijkheid doen. Tussen beide elementen, dat verhaal en de realiteit, blijkt er immers een zekere spanning te bestaan, hoewel ik ervan uitga dat hun verhaal meestal correct is. Maar het is niet altijd correct, wat aanleiding geeft tot een aantal fouten. Samenwerking is dus een basisvoorwaarde om te maken dat kinderen die nergens worden gevolgd toch de preventieve zorg krijgen die ze nodig hebben.

Ook voor het bewaken van de vaccinatiegraad van de bevolking en de vaccinatiestatus van elk kind is samenwerking wellicht onontbeerlijk. De geplande vaccinatiedatabank, die reeds aan bod kwam bij minister Demeester, zou wat dat betreft iets kun-

nen betekenen. Men mag niet vergeten dat de meerderheid van huisartsen en pediaters nog geen of niet zo gemakkelijk toegang hebben tot een informaticanetwerk. Dat is een voorwaarde die ik reeds eerder aanhaalde : wil men een goed zicht op deze zaken hebben, dan is het nodig dat iedereen deel uitmaakt van dit netwerk.

Dan is er de praktische haalbaarheid van een universele, voor het hele medische korps toegankelijke databank. Dat lijkt me nog niet voor vandaag of voor deze kabinetsperiode. Wel lijkt het me belangrijk te komen tot een goed algemeen gebruik van het Gezondheidsboekje met de registratie van de vaccinaties. Dat boekje ligt in het bereik van iedereen, en er wordt reeds goed gebruik van gemaakt. Men zou er echter eventueel een centrale geautomatiseerde registratie aan kunnen koppelen, om op die wijze een universele databank tot stand te brengen.

U vraagt naar de meerwaarde van dit experiment. Het heeft in elk geval een beter inzicht opgeleverd in het gedrag van jonge gezinnen in de preventieve kindverzorging. Nog te veel kinderen vallen door de mazen van het net. De cijfers zijn niet absoluut omdat ze niet regio-overschrijdend zijn en omdat de registratie misschien niet helemaal sluitend was. Zelfs met dat voorbehoud, blijft de kans dat één kind op tien geen preventieve zorg krijgt, alarmierend. Om elk kind de preventieve zorg te kunnen geven waarop het recht heeft, moeten de krachten worden gebundeld. Dit samenwerkingsproject blijkt daarvoor een goed uitgangspunt te zijn.

De belangrijkste voorwaarden om een dergelijk experiment in andere regio's te laten slagen zijn de wil tot samenwerking van en een goede communicatie tussen alle betrokken partijen. Men moet het belang van het kind voor ogen hebben en het oude getouwtrek vermijden. Voor een sluitend opvolgsysteem is een regio-overschrijdende registratie nodig. Verdere randvoorwaarden kan ik vandaag nog niet formuleren.

Wordt een verdere implementatie van het project overwogen ? Dat werd door Kind en Gezin nog niet besproken, noch door de raad van bestuur, noch door het directiecomité.

Ik wil nog eens herhalen dat we de ambitie om 100 percent van de kinderen te bereiken, moeten koesteren. In de praktijk bestaat een onevenwicht : de artsen konden beroep doen op de sociaal-verpleegkundigen, net zoals in de consultatiebureaus, maar dat gebeurde niet altijd. We hebben daar niet genoeg zicht op.

**Martens**

Slechts vier artsen hebben de GVO-folder aangevraagd. Dit doet de vraag rijzen of ze voldoende op de hoogte waren, of ze het programma voldoende hebben toegepast. Voor de algo-gehoortest moest ook worden doorverwezen naar Kind en Gezin. Ik heb de indruk dat de artsen de samenwerking willen veralgemenen. We kunnen aan het directiecomité van Kind en Gezin vragen om dit dossier op de agenda te plaatsen en te bespreken. Zij moeten uitmaken of het experiment moet worden voortgezet en uitgebreid en onder welke voorwaarden, hoe de zwakke punten kunnen worden weggewerkt. De score is nu ongeveer 90 percent, hoe kan men 100 percent halen ? In die zin is dit wel een boeiend experiment. Experimenten vragen echter tijd, en soms zijn we wat te ongeduldig. Iedereen dient te goeder trouw en met een echte wil tot samenwerking, mee te werken.

**De voorzitter :** Mevrouw Becq heeft het woord.

**Mevrouw Sonja Becq :** Mijnheer de minister, ik dank u voor dit omstandige antwoord. Ik vind het belangrijk omdat het de situatie verduidelijkt. Ik was vooral bekommerd omdat ik had vernomen dat in een aantal gebieden geen preventieve kinderezorg bestaat, omdat de consultatiebureaus er verdwenen zijn. Niemand zou er nog weten waar men heen moet omdat de diensten erg moeilijk bereikbaar zijn. Ik hoorde ook dat er experimenten zijn waarbij enkel aan de artsen wordt gevraagd om inentingen te verstrekken. Dit alles duidt op een uitholling van het preventieve aanbod.

Met mijn vraag had ik de bedoeling om de discussie op gang te brengen over het versterken van het bereiken van de doelgroep in de gebieden zonder consultatiebureaus. Ik heb genoteerd dat u aan Kind en Gezin zult vragen om dit dossier te onderzoeken. Ik veronderstel dat het daarbij de bedoeling is om een zo groot mogelijke bereikbaarheid inzake preventieve kinderezorg te krijgen.

**De voorzitter :** Mevrouw Avontroodt heeft het woord.

**Mevrouw Yolande Avontroodt :** Mijnheer de minister, u vertelt dat één op tien kinderen niet is gevaccineerd. Ik vind dit erg veel.

**Minister Luc Martens :** Het is niet zeker dat één op tien kinderen niet werd gevaccineerd. Eén op tien kinderen is uit ons gezichtsveld verdwenen, we weten dus niet wat met hen is gebeurd.

**Mevrouw Yolande Avontroodt :** Dit sluit aan bij mijn tweede opmerking. Als Kind en Gezin zinnens is om samen met de zorgverstrekkers, de huisartsen en pediaters een vaccinatiedatabank aan te leggen, dan moet men in elk geval eerst om de tafel gaan zitten. Tijdens vorige commissievergaderingen verklaarde men dat er overleg zou zijn gepleegd, maar volgens mijn informatie was dit niet het geval. Ik wil Kind en Gezin uitdrukkelijk vragen om dit overleg te organiseren en kenbaar te maken, en om opleiding en vorming over registratie in te richten. Als een vaccinatiedatabank wordt opgericht, is het immers essentieel dat de artsen eerst een opleiding krijgen.

Wat me verwondert, is dat in de evaluatie van het experiment geen enkele inlichting wordt verstrekt over de sociaal-economische factoren waardoor mensen niet worden bereikt.

**Minister Luc Martens :** Dit klopt. Dat is ook de reden waarom ik het had over een kans, want het is evenzeer mogelijk dat het welstellende personen zijn die zich te goed voelen voor de sociale dienstverlening. Het is echter eveneens goed mogelijk dat het gaat over kansarmen die de dienstverlening echt nodig hebben. Ik had het daarom over een kans, en doordat de kans bestaat, is de score in elk geval te hoog.

Ik wil nog even van de gelegenheid gebruik maken om u een cijfer mee te delen waaruit blijkt dat de uitdaging nog bijzonder groot is : in Vilvoorde beschikt 40 percent van de artsen over een pc, maar slechts 20 percent gebruikt die ook.

**De voorzitter :** Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 11.25 uur.*

---